

ΚΑΠΟΤΕ... ΣΤΟΝ ΑΠΟΣΤΟΛΙΑ– Ο γερο-Κουνούπης, ο μη ρεμπέτης

Αρκεί μια απλή αναφορά στο παρελθόν για το χωριό μας, ένα απλό επεισόδιο, για να μας δημιουργήσει εικόνες έντονες και να μεταφερθούμε σε μια άλλη εποχή, εκεί που γεννηθήκαμε και τόσο αγαπήσαμε. Μια τέτοια που έτυχε κάποια στιγμή να ακούσω αφορά και το γερο-Κουνούπη, τον πατέρα της Διαμάντως της Μούρκαϊνας. Ήταν προεκλογική περίοδος και όπως κάθε τέλος τετραετίας οι πολιτικοί λεβέντες μας θυμήθηκαν τη ψηφοφόρο βάση (το «λαουτζίκο» όπως υποτιμητικά μέσα τους ασφαλώς θα την αποκαλούσαν) κι επισκέπτονταν προς άγρα ψήφων τα καφενεία των χωριών να πείσουν τους απλοϊκούς πολίτες για τα μεγαλεπήβολα σχέδια τους. Για άλλη μια φορά «να τους τάξουν» και «την ψυχή τους να ρημάξουν» που λέει και το τραγούδι.

Μια τέτοια επίσημη επίσκεψη ήταν και αυτή του βουλευτή Αθανασίου Γκελεστάθη. Όλο το χωριό είχε συγκεντρωθεί για να διαπιστώσει και πάλι λίγο αργότερα το μάταιο των ελπίδων του. Γελαστός ο βουλευτής και αφειδώς πολλά υποσχόμενος, κοίταζε με περισσή έπαρση τα πονεμένα βλέμματα που λαχταρούσαν τις καλύτερες ημέρες που υποσχόταν ότι θα ερχόντουσαν. Μερικοί αθώα αφελείς, άλλοι δουλικοί γιατί όλο και κάποιο προσωπικό συμφέρον θα υπήρχε, κάποιοι - πολιτικά αντίθετοι - λίγο καχύποπτοι έως και ερεθιστικοί, σχημάτιζαν όλοι τους την πολυποίκιλη ομήγυρη της τοπικής ψηφοφόρου βάσης που σε ένα ελάχιστο βαθμό καθόριζε και την πορεία της χώρας. Μόνο ένας καθόταν και άκουγε σιωπηλά, με βλέμμα στοχαστικό αλλά και απόλυτα επικριτικό: ο γερο-Κουνούπης.

Είχε την ατυχία να βρεθεί στο δεκαετή πόλεμο κατά τους Βαλκανικούς Αγώνες και τις επιχειρήσεις στη Μικρά Ασία και είχε υπάρξει και ο ίδιος ψυχολογικό θύμα εκείνης της περιόδου των Μεγάλων Ιδεών και των Μεγάλων Λαθών. Δεν ήταν ο φόβος του θανάτου που τους τσάκιζε όλους τους τότε καθώς ορμούσαν προς την ανύπαρκτη «Κόκκινη Μηλιά» όσο το

δηλητήριο που με πολιτική κακεντρέχεια κάποιοι έσταζαν στην ψυχή τους, λέγοντάς τους ότι τάχα από την πείνα λιγόστεψε η φαμίλια τους ή ότι ανορθόδοξα είχε πολλαπλασιαστεί. Και δεν ήταν λίγοι από εκείνους τους ταλαίπωρους μπαρουτοκαπνισμένους που κατάφεραν τελικά να γυρίσουν πίσω και απαξιωμένοι κυριολεκτικά από την Πολιτεία κατέληξαν να είναι τα κοινωνικά της θύματα, πραγματικά ανθρώπινα ράκη, χωρίς δουλειά και χωρίς καμία κοινωνική πρόνοια.

Δεν είναι τυχαία η ανάπτυξη του ρεμπέτικου εκείνη την εποχή με πολλούς κοινωνικά περιθωριοποιημένους να βρίσκουν διέξοδο στα αποπνικτικά υπόγεια των τεκέδων και στους ζεστούς καπνούς του όπιου. Όμως ο μπαρμπα-Παναγιώτης δεν αναζήτησε ποτέ του τέτοιο καταφύγιο. Γύρισε στο χωριό του και προσπάθησε να ζήσει από τη άγια γη που τον μεγάλωσε, πιστεύοντας ότι θα έβρισκε στα γεράματά του κάποια στοιχειώδη υποστήριξη από την Πολιτεία για την πολυετή ταλαιπωρία του στη Μικρά Ασία. Ούτε με τους παράνομους καπνούς ποτέ μπλέχτηκε, αν και τους έβρισκε κανείς τότε ακόμη και στο χωριό μας αν ήθελε. Το τσιμπούκι του θυμάμαι μόνο κάπνιζε ήρεμα και σιωπηλά. Με χίλιες δυο στερήσεις και απίστευτη κούραση (όπως όλοι άλλωστε εκείνον τον καιρό) κατάφερε μαζί με την άξια γυναίκα του να μεγαλώσουν τα παιδιά τους και να τα δουν να προκόβουν. Και πέραν της πολύχρονης ταλαιπωρίας του και προσφοράς του στην Πατρίδα όπως θέλησαν να μας διδάξουν (αφήνουμε για την ώρα την οποιαδήποτε αμφισβήτηση) υπηρέτησε ξανά το κοινό συμφέρον με το να είναι στο χωριό για χρόνια πρόεδρος.

Και ήταν πράγματι για το συμφέρον του χωριού αυτή η ενασχόλησή του όπως παραδέχονταν οι παλιότεροι, όχι ιδιοτελής σαν του βουλευτή (και κάθε βουλευτή) που τον βλέπει ξαφνικά να σηκώνεται και με αργό αλλά σταθερό βήμα τον πλησιάζει, υποβοηθούμενος πάντα από τη μαγκούρα του. «Ελάτε, κύριε, πείτε μας, τι θα θέλατε από τη νέα Κυβέρνηση;» ρωτά με φανερή υποκρισία. Ο γερο-Κουνούπης που τώρα βρίσκεται ακριβώς μπροστά του τον κοιτά ατάραχος, επίμονα και αυστηρά. Ο βουλευτής για μια στιγμή τα χάνει.

Λίγα μόνο δευτερόλεπτα σιγής με εκείνο το ευθύβολο βλέμμα απέναντί του να τον καρφώνει σα σαΐτα ήταν αρκετό για να τον βγάλει από τη βολή του.

Ο λόγος του μπαρμπα-Παναγιώτη δεν ήταν ένα απλό και δουλοπρεπές θέλημα όπως κανείς θα περίμενε. Δίκαιη απαίτηση ήταν και κυρίως η αποκάλυψη της πολύχρονης κρατικής αδιαφορίας για τους βετεράνους εκείνων των πολέμων και τις οικογένειές τους: «Δεν ξέρω γι' αυτά που λες κε βουλευτά αν γίνονται όλα και αν μπορείς να τα κάμεις. Όμως εγώ που σκοτώθηκα πάνω από δέκα χρόνια στον πόλεμο, ΑΠΑΙΤΩ από το κράτος μια στοιχειώδη σύνταξη να μην επιβαρύνω με τον καφέ μου τα παιδιά μου». Και με μιας σηκώνει οργισμένος την μαγκούρα του και τη χτυπά δυνατά στο μεταλλικό στρογγυλό τραπεζάκι του βουλευτή. Τόση ήταν η δύναμη αυτή που το φλιτζάνι του καφέ αναπήδησε και λέρωσε το καθαρό ρούχο του.

Τον φέρνω στο νου μου, με την ίδια ηρεμία και σοβαρότητα να γυρνά ατάραχος και να κατηφορίζει για το σπίτι του. Δεν τον ένοιαζε να ακούσει περισσότερα γιατί ήταν σίγουρος ότι και αυτά τα απόλυτα λογικά που απαίτησε θα απέβαιναν φρούδες ελπίδες. Όμως εκείνη του η χειρονομία ήταν μια πραγματική βουρδουλιά στο πολιτικό κατεστημένο, που λίγοι θα είχαν το θάρρος να το πράξουν. Τον θωρώ επίσης να κάθεται στο πεζούλι πλάι στην αυλόπορτα του σπιτιού του και να καπνίζει ήσυχος την πίπα του. Κι όταν τον πιάνει το παράπονο να σιγοτραγουδά. Όχι όμως τα πονεμένα τραγούδια του Βαμβακάρη και του Παπαϊωάννου, αλλά την «Κόκκινη Μηλιά». Και το βλέμμα του να υψώνεται στο φθινοπωρινό ουρανό που τα σύννεφα βαριά και απειλητικά αρχίζουν να τον σκεπάζουν ή να στέκεται στα καλώδια της ΔΕΗ που τα χελιδόνια, σμήνη ολόκληρα, ετοιμάζονται σαν άλλοι κάποτε στρατιώτες, να αποδημήσουν για άλλα μέρη.

Για πού; Ίσως και για την Ανατολή.

Συνεχίζεται.....